

QORTI KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
LAWRENCE QUINTANO**

Seduta tal-21 ta' Jannar, 2011

Numru 1/2009

**Ir-Repubblika ta' Malta
Vs
Marco Vella**

Il-Qorti,

Rat l-Att tal-Akkuza numru 1 tas-sena 2009 kontra l-akkużat Marco Vella, li bih huwa ġie akkużat talli:

1. Wara li l-Avukat Ġenerali ppremetta fl-Ewwel Kap illi fil-ħmistax (15) ta' Awissu tas-sena elfejn u tlieta (2003), għall-ħabta tas-siegħa ta' filgħodu, fl-inħawi tal-Każin Maria Azzunzjata ġewwa Ħal-Balzan, kien ġie aggredit ċertu Raymond Farrugia u li meta ttieħed għall-kuri meħtieġa, ġie ċċertifikat li kien f'kundizzjoni kritika u li kien fil-perikolu tal-mewt. Irriżulta mill-istħarriġ li sar illi l-persuna responsabbli għal din l-aggressjoni kien Marco Vella magħruf bħala l-Ħabsi, qua akkużat.

Irrizulta li l-vittma Raymond Farrugia kien qiegħed jixrob ġewwa l-Każin tal-Labour ġewwa Hal-Balzan flimkien ma' xi persuni oħra. Fost dawn il-persuni kien hemm ċertu Stephen Falzon li dakinhar tal-inċident kellu messaġġ għall-akkużat mingħand ħabib tiegħu li kien proprjetarju ta' Bottegin. Filfatt Falzon kellu jgħid lill-akkużat li f'dak il-waqt kien qiegħed ukoll fil-Każin tal-Labour imsemmi, sabiex ma' jersaqx lejn il-bottegin ta' sieħbu peress illi Vella kien dejjem jippretendi li jixrob b'xejn. Dan il-messaġġ skala f'argument bejn l-akkużat u Stephen Falzon li anki wassal biex il-battibekk tkompla barra fil-pjazza ta' Hal-Balzan bejn l-istess Falzon u l-akkużat Vella.

L-argument aggrava u f'dak l-istadju, Raymond Farrugia, qua vittma, intervjena sabiex jikkalma s-sitwazzjoni bejn sieħbu Stephen Falzon u l-akkużat Marco Vella. Farrugia kellu jifridhom billi mbotta lil Falzon u lil Vella 'l bogħod minn xulxin. Meta għamel hekk l-akkużat Marco Vella waqa' mal-art u fil-pront, malli qam mill-art l-akkużat Marco Vella dolożament u bil-ħsieb li joqtol jew li jqiegħed il-ħajja tiegħu f'periklu ċar, ħebb għal Raymond Farrugia u tah diversi daqqiet bi strument bil-ponta w li jaqta' kemm f'wiċċu kif ukoll f'għonqu.

Illi fortunatament il-vittma Raymond Farrugia ttieħed immedjatament għall-kuri meħtieġa minn xi persuni li kienu fuq il-post, fosthom l-imsemmi Stephen Falzon, fejn effettivament ġie ċċertifikat li kien fil-periklu tal-mewt. Grazzi għall-kuri li ngħatawlu, u indipendenti mill-volonta' tal-imsemi Marco Vella, Raymond Farrugia ma' tilifx ħajtu.

Illi b'għemilu l-imsemmi Marco Vella sar ħati ta' tentattiv ta' omiċidju volontarju u cioe' talli, dolożament, bil-ħsieb li joqtol persuna jew li jqiegħed il-ħajja tagħha f'periklu ċar, wera dan il-ħsieb b'atti esterni u ta bidu għall-esekuzzjoni tad-delitt ta' omiċidju volontarju, liema delitt ma ġiex esegwit minħabba xi ħaġa aċċidentali u indipendenti mill-volonta' tiegħu.

Illi b'sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) fl-ismijiet Il- Pulizija vs Marco Vella datata t-8 ta' Ottubru tas-sena elf, disa' mija disgħa u disgħin (1999), l-imsemmi akkużat instab ħati ta' reati relatati mad-droga.

Għaldaqstant l-Avukat Generali, fl-isem fuq imsemmi, akkuża lill- imsemmi Marco Vella, reċidiv f'delitt, ħati ta' tentattiv ta' omiċidju volontarju u cioe' talli dolożament, bil-ħsieb li joqtol persuna jew li jqiegħed il-ħajja tagħha f'periklu ċar, wera dan il-ħsieb b'atti esterni u ta bidu għall-esekuzzjoni tad-delitt ta' omiċidju volontarju, liema delitt ma ġiex esegwit minħabba xi ħaġa aċċidentali u indipendenti mill-volonta' tiegħu.

Talab li jingħamel skond il-ligi kontra l-imsemmi akkużat u illi huwa jigi kkundannat għall-piena ta' għomor il-ħabs, skond dak li hemm u jintqal fl-artikoli 41(1)(a), 211(1)(2), 31, 49, 50 u 533 tal-Kodici Kriminali jew għal kull piena oħra li tista' skond il-ligi tingħata għall-ħtija ta' l-imsemmi akkużat.

2. Wara li l-Avukat Generali ppremetta fit-Tieni Kap illi dakinhar tal- inċident in kwistjoni kif indikat fl-ewwel kap ta' dan l-Att tal-Akkuża, l- akkużat Marco Vella kellu fuq il-persuna tiegħu strument li jaqta' jew bil- ponta preċizament temprin liema arma ġiet użata kontra l-persuna tal- vittma Raymond Farrugia dakinhar tal-inċident in kwistjoni u cioe, fil- ħmistax (15) ta' Awissu tas-sena elfejn u tlieta (2003), għall-ħabta tas- siegħa ta' filghodu fl-inhawi tal-Kazin Maria Annunziata gewwa Hal-Balzan. Dan il-fatt gie kkonfermat minn xhieda kif ukoll miċ- ċertifikazzjoni medika mill-eżamijiet li saru fuq il-vittma. In oltre, rriżulta li l-akkużat ma kellu l-ebda tip ta' liċenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija sabiex iżomm din l-arma tal-ponta kif meħtieġa mil-Liġi. Illi għalhekk, l- imsemmi Marco Vella kellu l-istess arma fil-pussess tiegħu llegalment.

Illi b'għemilu l-imsemmi Marco Vella sar ħati talli, mingħajr liċenzja tal- Kummissarju tal-Pulizija, kellu

f'idejh jew fuqu sikkina, ta' kull xorta li tkun, b'xafra bil-ponta jew strument ieħor bil-ponta.

Illi b'sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) fl-ismijiet 'Il- Pulizija vs Marco Vella datata t-8 ta' Ottubru tas-sena elf disa' mija disgħa w disgħin (1999), l-imsemmi akkużat instab ħati ta' reati relatati mad-droga.

Għaldaqstant l-Avukat Generali, fl-isem fuq imsemmi, akkuża lill-imsemmi Marco Vella, reċidiv f'delitt, ħati talli, mingħajr liċenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija, kellu f'idejh jew fuqu sikkina, ta' kull xorta li tkun, b'xafra bil-ponta jew strument ieħor bil-ponta.

Talab li jingħamel skond il-Ligi kontra l-imsemmi akkużat u illi huwa jiġi kkundannat għall-piena ta' prigunerija għal sitt xhur skond dak li hemm u jintqal fl-artikolu 13(1) tal-Ordinanza dwar l-Armi (Kap. 66), u l-artikoli 23, 30, 31, 49, 50 u 533 tal-Kodici Kriminali jew għal kull piena oħra li tista' skond il-ligi tingħata għall-ħtija ta' l-imsemmi akkużat.

3. Wara li l-Avukat Generali ppremetta fit-Tielet Kap illi fl-istess żmien u fiċ-ċirkostanzi msemmija fl-ewwel żewg kapi ta' din l-Att tal-Akkuża, u cioe` fil-ħmistax (15) ta' Awissu tas-sena elfejn u tlieta (2003), għall-ħabta tas-siegħa ta' filghodu, fl-inħawi tal-Kazin Maria Annunziata ġewwa Hal-Balzan, waqt l-argument li kien qed iseħħ bejn Stephen Falzon u l-akkużat Marco Vella, kien hemm ħafna għajjat u storbju kaġun ta' dan l-argument fejn kien involut l-akkużat u li kien qed iseħħ fil-pjazza ta' Hal-Balzan, tant illi wasslet biex tattira l-attenzjoni ta' xi nies fosthom il-vittma ewlenija Raymond Farrugia, sabiex dan iħoss il-ħtieġa li joħroġ mill-Kazin tal-Labour ta' Hal-Balzan fl-istess inħawi, u jintervjeni sabiex jifred lill-imsemmija Stephen Falzon u l-akkużat Marco Vella.

Illi b'għemilu l-imsemmi Marco Vella sar ħati talli, volontarjament kiser il-bon ordni jew il-kwiet tal-pubbliku.

Ghaldaqstant l-Avukat Generali, fl-isem fuq imsemmi, akkuża lill-imsemmi Marco Vella, volontarjament kiser il-bon ordni jew il-kwiet tal-pubbliku.

Talab li jinghamel skond il-ligi kontra l-imsemmi akkuzat u illi huwa jigi kkundannat għall-piena ta' xahrejn prigunerija skond dak li hemm u jintqal fl-artikolu 338(dd), 7(b), 12, 31 u 533 tal-Kodici Kriminali jew għal kull piena ohra li tista' skond il-ligi tinghata għall-htija ta' l-imsemmi akkuzat.

Rat l-atti kollha proċesswali, inklużi l-atti tal-kumpilazzjoni.

Rat il-verdett tal-ġurati tal-lum 19 ta' Jannar 2011 li bih, bi tmien voti favur u b' vot wiehed kontra, sabu lill-akkuzat **mhux ħati** skond l-ewwel Kap tal-Att tal-Akkuża **iżda ħati** li kkaġuna offiża ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Raymond Farrugia, liema offiża ppenetrat kavita' tal-ġisem u dana b'arma regolari jew bi strument li jaqta' jew inigges u b'vot unanimu sabu lill-akkuzat ħati skond t-Tieni u t-Tielet Kap ta' l-Att ta' l-Akkuża

Rat il-verbal fejn il-ħati permezz tad-difensuri tiegħu ma kkontestax l-addebitu tar-reċidiva.

Tiddikjara għalhekk lil Marco Vella, **ħati bħala reċidiv** u

1. **mhux ħati** skond l-ewwel Kap tal-Att tal-Akkuża li fil-15 t'Awwissu 2003 għall-ħabta tas-sieġha ta' filgħodu, ġewwa Ħal-Balzan, dolożament bil-ħsieb li joqtol persuna jew li jqiegħed il-ħajja tagħha f'perikolu ċar, wera dan il-ħsieb b'atti esterni u ta bidu għall-esekuzzjoni tad-delitt ta' omiċidju volontarju, liema delitt ma ġiex esegwit minħabba xi ħaġa aċċidnetali u indipendenti millp-volonta' tiegħu , **iżda ħati** li, fl-istess dati u ċirkostanzi, ikkaġuna offiża ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Raymond Farrugia, liema offiża ppenetrat kavita' tal-ġisem u dana b'arma regolari jew bi strument li jaqta' jew inigges u dana fir-rigward tal-Ewwel Kap tal-Akkuża, liema reat huwa kompriż u involut f'dan l-Ewwel Kap tal-Akkuża.

Kopja Informali ta' Sentenza

2. **ħati** talli, fil-15 t'Awissu, 2003, mingħajr liċenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija, kellu f'idejh jew fuqu sikkina, ta' kull xorta li tkun, b'xafra bil-ponta jew strument ieħor bil-ponta. u dana skond it-Tieni Kap tal-Att tal-Akkuza.

3. ħati talli, fil-15 t'Awissu, 2003, ġewwa Ħal-Balzan, volontarjament kiser il-bon ordni jew il-kwiet tal-pubbliku, u dana skond it-Tielet Kap tal-Att tal-Akkuza.

Rat il-fedina penali aggornata tal-ħati esebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti w eżaminata mid-difiza.

Semgħet ix-xiehda ta' Dolores Ebejer, omm il-ħati.

Qieset is-sottomissjonijiet tal-abbli difensur Dr. Roberto Montalto, li jinsabu kollha registrati w senjatament (imma mhux biss) is-segwent:-

Qieset is-sottomissjonijiet tal-abbli prosekutur Dr. Lara Lanfranco :

Ikkonsidrat;

Rat l-ewwelnett illi r-reat taht it-Tielet Kap għall-fini tal-piena ghandu jigi assorbit fir-reat taht l-Ewwel Kap imsemmi fl-Ewwel Kap tal-Att tal-Akkuza.

Fil-qosor, l-abbli difensur issottometta li skond l-artikolu 217 il-piena hija bejn ħames xhur u sa erba' snin. Illi f'dan il-każ ma nstabetx li kien hemm l-intenzjoni ta' omiċidju da parti tal-ħati u l-ġustizzja għandha ssir skond il-każ. Huwa prattikament dejjem attenda għas-seduti matul il-kumpilazzjoni u għalhekk huwa m'għandu ebda ħtija fit-trapass taż-żmien li ilu għaddej mis-sena 2003. Il-vittma f'dan il-każ xehed fl-2007 u waqt li kien qed jixhed qal li ma kellux interess f'dan il-każ. Il-vittma qal ukoll li huma kienu baqgħu ħbieb. L-abbli avukat difensur kompli jissottometti li (a) kienet offiża waħda li daħlet fil-kavita' indikata mil-Liġi u (b) li wara eżami akkurat tal-Fedina Penali tal-ħati irriżulta li minkejja li għalkemm il-

Ħati kien diġa' fil-Facilita' Korrettiva ta' Kordin, jidher li qatt ma kellu ċ-ċans li jkun taħt Probation Officer biex ikun jista' jmexxih u jgħinu. Waqt li d-difiża rreferiet għal każi simili fejn il-Qorti Kriminali ikkundannat lill-persuni oħrjan għal piena karċerarja sospiża, hija eskudiet l-applikazzjoni tas-sentenza sospiża f'dan il-każ minħabba li l-Ħati huwa reċidiv. Iżda hija stiednet lill-Qorti tikkonsidra sentenza ta' Probation fit-tul ġaladarba jidher li l-Ħati qatt ma ngħata dana ċ-ċans kif ukoll għaliex jidher li mis-sena 2003 sa llum jidher li tista' tgħid wera titjib kbir fl-imġiba tiegħu. Kien propju dan il-każ li ġabu f'sensih.

Il-Prosekuzzjoni rreferiet għaċ-ċirkostanzi tal-każ u rreferiet għal deċiżjonijiet tal-Qorti Kriminali jew tal-Qorti tal-Appelli Kriminali fejn kien ġie deċiż li fejn jintużaw armi bil-ponta, allura l-piena għandha tkun ta' piena karċerarja effettiva. Hija qalet ukoll li Probation Order mhix sufficjenti f'dan il-każ, li l-Ħati huwa reċidiv u kien propju fil-mori tal-proċeduri li l-Ħati waqaf milli jkompli fit-triq ta' qabel għax kien jaf li jista' jitlef il-liberta' proviżorja.

Ikkonsidrat

Li l-Qorti tapprezza li llum il-ġurnata, minkejja l-inċident, xorta teżisti armonija bejn il-vittma u l-Ħati. Dan hu kif għandu jkun għaliex li tibaqa' l-mibegħda hija l-agħar ħaġa li jista' jiġri.

Il-Qorti tapprezza wkoll is-sagrificċju ta' omm il-Ħati. Din waslet f'eta' fejn għandha bżonn tistrieħ hi fuq binha li għandu jsiervi ta' forcina. Minflok, qed tkun hi li tgħin u tindokra lil binha sa fejn ituha saħħitha u l-energija tagħha. Hija eżempju ħaj għal dawk il-ġenituri li qegħdin ipogġu l-agenda personali tagħhom qabel l-interessi ta' dawk li ġiebu fid-dinja. Il-commitment tal-ġenituri għal uliedhom irid jibqa' sal-mument meta l-ġenituri jinżlu fil-qabar.

Għalhekk din is-sħaba m'għandhiex 'silver lining' wieħed iżda tnejn.

Biss teknikament hawn si tratta ta' proċeduri ex officio u l-Qorti trid timxi ma' dak li tipprovdi l-Liġi u ma tistax tiċċaqlaq minnu.

Il-Qorti ser tqis ukoll il-kwistjoni tad-dewmien. Fuq dan il-punt id-difiża ser tingħata raġun. Din il-problema qed tqum mhux darba u tnejn. Hawn il-Qorti ser tfares lejha b'mod prattiku.

L-ewwelnett ikun hemm kawżi li qed jinqatgħu malajr. Dan jista' jgħidu biss min hu midħla sew tal-Qorti jew min għamel xi studju dwar kemm idumu għaddejn il-kawżi fuq bażi globali.

Issa biex ikollok dik l-effiċjenza li nixtiequ, in-numru tal-ġudikanti jrid tal-anqas jirdoppja jekk irridu nżommu *r-ratios* bejn l-għadd ta' ġudikanti u popolazzjoni li hemm f'pajjiżi l-aktar sinjuri tal-Ewropa. Dawn għandhom ratios superjuri bil-bosta għal tagħna u xorta l-ġudikanti ta' dawn il-pajjiżi għonja jkollhom diffikultajiet biex ilehñqu, aħseb u ara aħna. Dan il-punt kien diġa' sar aċċenn għalih f'wieħed mid-diskorsi li soltu jsiru fil-bidu tas-sena forensi meta kien inqara eżami komparattiv bejn id-diversi stati tal-Unjoni Ewropea. Issa biex jintlaħaq dan il-livell, trid issib il-persuni addatati li jistgħu jservu ta' ġudikanti, l-istaff ta' magħhom, u l-post fejn jistgħu jaħdmu – tliet elementi ibsin u li jiswew il-flus. Meta niġu għal dan l-aħħar element , il-ġustizzja trid tikkompetu mal-educazzjoni, is-saħħa, l-pensjonijiet, l-għajnuniet soċjali u l-infrastuttura. Għal dak li huwa personnel, ma tantx issib persuni li lestu jippresiedu fil-Qorti Kriminali. S'intendi min qed jistenna l-ġustizzja, jfares lejn il-problema mod ieħor.

Min-naħa l-oħra hija u teżamina l-każ u tgħixu fil-ġuri l-Qorti fliet ir-ritratti u l-kummenti tal-Espert Medikoleġali. Rat ukoll li ntuzat arma bil-ponta li rriżultat f'diversi ġrieħi waħda minnhom nifdet kavita' tal-ġisem. Qieset ukoll il-vot ta' 8-1 tal-verdett dwar din l-offiża gravi u li ma nstabet ebda skużanti għal dan l-aġir li kellu l-għeruq tiegħu f'argument tassew ħafif. Oltre dan, il-fedina penali tal-akkużat mhix waħda nadifa.

Għaldaqstant, wara li qieset dan kollu, inklużi kull sottomissjoni tad-difiża l-Qorti, wara li rat l-artikoli 7 (b), 12, 17(h), 216(1)(ċ), 217, 338(dd), 23, 30, 31, 49, 50 u 533 tal-Kodiċi Kriminali (Kap 9) kif ukoll l-artikolu 13(1) tal-Ordinanza dwar l-Armi (Kap. 66), tikkundanna lill-ħati Marco Vella għall-piena ta' erba' snin prigunerija, b'dana li minn dan il-perjodu jrid jinqata' kull żmien li hu għamel taħt arrest preventiv in konnessjoni ma' dawn ir-reati biss u tikkundannah ukoll għall-ħlas ta' multa ta' €60.

Ai termini tal-artikolu 533 tal-Kap 9, il-Qorti mhix tikkundanna lill-ħati għall-ħlas tal-esperti minħabba li dawn l-esperti tqabbdum matul l-inkjesta li saret qabel is-16 ta' Jannar 2006.

Il-Qorti qed tirrakkomanda lid-Direttur tal-Faċilita' Korrettiva ta' Kordin sabiex jagħti kull għajjnuna medika li għandu bżonn Marco Vella. Jekk jista' jkun ikollu wkoll l-attenzjoni ta' social worker jew ta' kwalunkwe uffiċjal ieħor mill-uffiċju tal-Probation Services mhux taħt ordni ta' probation imma biex l-istess Marco Vella jkun jista' jithejja tajjeb għal meta jħalli l-Faċilita' Korrettiva ta' Kordin. Imbagħad ikun hu li jkun ta' forċina għal ommu.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----